ROMÂNIA

CONSILIUL LEGISLATIV

L.186/12.07.2000

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru reînfiinţarea "Fondului bisericesc ortodox român al Bucovinei"

Analizând **propunerea legislativă pentru reînfiinţarea "Fondului bisericesc ortodox român al Bucovinei"**, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.L186 din 09.06.2000,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 şi art.48(2) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observaţii şi propuneri:

I. Observaţii generale

1. În esenţă, propunerea legislativă vizează reînfiinţarea "Fondului bisericesc român al Bucovinei" şi retrocedarea terenurilor şi clădirilor care i-au aparţinut până la desfiinţarea acestuia, în anul 1949.

Acest fond, instituit de către stăpânirea austro-ungară, cuprindea toate bunurile mobile şi imobile ale episcopiei Rădăuţilor şi ale tuturor mănăstirilor şi schiturilor bucovinene provenite din danii ale domnitorilor români, ale boierilor, mitropoliţilor şi episcopilor. El era destinat păstrării, sporirii şi valorificării bunurilor bisericeşti avute în administrare, precum şi acoperirii cheltuielilor proprii de administrare şi ridicării vieţii religioase, culturale, sociale şi economice din regiune.

După încetarea ocupaţiei austro-ungare, acest fond a fost menţinut în continuare şi considerat persoană juridică de drept public, atât prin Legea nr.70/1925 pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, cât şi printr-o serie de legi ulterioare care au prevăzut organizarea sa, ultima fiind Legea nr.360/1940.

În patrimoniul acestui fond, pe lângă importante sume de bani, intrau păduri, păşuni, clădiri, căi de transport forestier, iazuri, mine, băi, fabrici. Prin Decretul nr.273/1949 acest fond a fost desfiinţat.

Având în vedere că, în prezent unele dintre terenurile şi clădirile avute în vedere se află în domeniul public al statului sau al unităţilor administrativ teritoriale, al cărui regim juridic este stabilit prin lege organică, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice.

2. Semnalăm ca o primă observaţie, asupra prezentei propuneri legislative, neconcordanţa dintre titlul său şi conţinut, acesta din urmă tratând problemele legate de Fond ca şi cum instituţia există. Or, reînfiinţarea Fondului bisericesc ortodox român al Bucovinei ca fundaţie de sine stătătoare, cu obiectivul său bine definit de administrare a bunurilor mănăstireşti, în vederea păstrării, sporirii şi valorificării lor atât în scopul întăririi Bisericii Ortodoxe Române în această zonă a ţării, cât şi pentru respectarea unei tradiţii istorice, trebuie reglementată sub toate aspectele.

3. Potrivit prevederilor art.135 alin.(5) din Constituţie "bunurile proprietate publică sunt inalienabile", iar potrivit art.5 alin.(1) din Legea nr.213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia, "regimul juridic al dreptului de proprietate publică este reglementat de prezenta lege, dacă prin legi organice speciale nu se dispune altfel".

Sub acest aspect, menţionăm că în ultimii ani au fost formulate şi alte propuneri legislative care au vizat restituirea unor bunuri ce au aparţinut unor culte religioase.

Acestea nu au vizat însă stabilirea unui regim juridic general al acestora ca în cazul de faţă, ci restituirea unor imobile determinate în fiecare caz în parte.

Ca atare, apreciem că ar fi necesar ca şi în cazul de faţă să se precizeze cu rigoarea juridică necesară bunurile ce se au în vedere a fi restituite, prin identificarea corespunzătoare a acestora.

O asemenea cerinţă se impune cu atât mai mult cu cât unele dintre ele, mai ales în cazul construcţiilor, nici nu mai există, iar altele au suferit transformări esenţiale, sporindu-şi sau diminuându-şi valoarea iniţială.

Or, propunerea legislativă de faţă nu conţine reglementări complete cu privire la aceste bunuri.

4. Întrucât propunerea legislativă are în vedere reînfiinţarea "Fondului bisericesc ortodox român al Bucovinei" ar fi fost necesar să se precizeze şi natura juridică a acestuia, cu atât mai mult cu cât se are în vedere ca din consiliul de administraţie să facă parte şi reprezentanţi ai unor ministere, iar regulamentul de organizare şi funcţionare al fondului să fie aprobat prin hotărâre a Guvernului.

5. O neconcordanță care rezultă din analiza textelor acestei propuneri legislative este legată de prevederile art.22 alin.(6) din Legea nr.18/1991 şi ale art.23 şi art.29 din Legea nr.1/2000, în privința suprafețelor de teren agricol şi forestier ce pot fi dobândite de către unitățile de cult şi care nu se suprapun cu fostul patrimoniu al Fondului bisericesc ortodox român al Bucovinei.

6. Măsura retrocedării bunurilor imobile care au aparținut cultelor religioase din România constituie obiectul unei Ordonanței de urgență a Guvernului, transmisă spre avizare în proiect (Dosar nr.658), iar soluționarea prezentei propuneri legislative nu poate face abstracție de aceasta.

7. În privința celorlalte bunuri, căi ferate, drumuri, întreprinderi de prelucrare a lemnului, acestea fie aparțin domeniului public al statului, fie nu şi-au găsit încă o reglementare legislativă.

8. Termenul de 60 de zile, prevăzut la art.4, pentru punerea în posesie a Fondului cu suprafețele şi bunurile ce ar urma să îi constituie patrimoniul, este absolut nerealist, pentru că se impune mai întâi determinarea exactă a acestui patrimoniu şi apoi trebuie să se țină cont şi să se coreleze cu procedura instituită prin legile anterior enunțate.

9. În comparație cu vechile reglementări despre care s-a făcut vorbire în Expunerea de motive, actuala propunere legislativă tratează schematic problemele pe care le implică reînființarea şi funcționarea Fondului, probleme ce nu pot fi acoperite pe calea unui regulament aprobat prin hotărâre a Guvernului.

Astfel, lipsesc dispozițiile cu privire la administrarea Fondului, la dreptul de control şi supraveghere al statului care în trecut era exercitat prin Ministerul de Agricultură şi Domenii şi prin Ministerul de Culte, cele cu privire la buget, la controlul financiar, la serviciile fondului, la repartizarea veniturilor ş.a.

II. Observații de redactare şi de tehnică legislativă

1. Propunerea legislativă are unele deficiențe şi cu privire la respectarea normelor de tehnică legislativă, astfel:

a) după titlu, nu a fost inserată formula introductivă "Parlamentul României adoptă prezenta lege";

b) la art.1, mențiunea "rămâne abrogat" produce confuzii, întrucât nu a existat o abrogare pe parcursul a 50 de ani a Decretului nr.273/1949, act ce şi-a produs efectele în tot acest interval de timp, şi, oricum, abrogarea acestuia nu conduce automat la reînființarea Fondului, accasta realizându-se numai pe calea unui nou act normativ,

conform principiilor de drept şi normelor de tehnică legislativă stabilite prin Legea nr.24/2000 art.60 alin.(3);

c) art.2 şi 4 propunem să fie reconsiderate conform celor exprimate la punctele 5 - 10;

d) la art.3, se face referire, în mod impropriu, la "comune rurale";

e) la art.6, nu se precizează de unde "se transferă" personalul la care se referă textul;

f) la art.8, considerăm necesară numerotarea alineatelor cu cifre arabe cuprinse în paranteză, în concordanţă cu prevederile art.44 alin.(4) din Legea nr.24/2000;

-la art.8 alin.2, denumirea ministerului respectiv este redată incorect; sugerăm completarea textului astfel: "... şi un reprezentant din cadrul Secretariatului de Stat pentru Culte";

g) art.10 propunem să fie reanalizat, avându-se în vedere vechile reglementări la capitolul cheltuieli şi, în principal, să se prevadă cotele aferente fiecărei destinaţii.

Astfel, Legea nr.360/1940 prevedea modul de repartizare a cotelor după acoperirea cheltuielilor de administrare a Fondului şi plăţii personalului:

"a) o cotă de 1% pentru crearea unui fond destinat măririi averii Fondului;

b) o cotă de 2% destinată creării unui fond de rezistenţă în caz de criză economică;

c) o cotă de 3% pentru conservarea şi restaurarea monumentelor istorice, întreţinerea diferitelor şcoli, ateliere tipografice, aziluri, instituţii de asistenţă socială existente sau care se vor înfiinţa în mănăstirile din Bucovina".

PREŞEDINTE

Valer DORNEANU

CONSILIUL LEGISLATIV PREŞEDINTE

Bucureşti
Nr. 760/11.07.2000